

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Л.Л. Станіславова

3 вересня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка

Назва

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність – 017 Фізична культура і спорт

Рівень вищої освіти – Перший бакалаврський

Освітньо-професійна програма – Фізична культура і спорт

Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОЗП.05

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: Обов'язкова (дисципліна загальної підготовки)

Факультет – Гуманітарно-педагогічний

Кафедра – психології і педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
			Європейські кредити	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	СРС				
					Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Денна	2	4	4,0	120	51	34		17		69				+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми та стандарту вищої освіти зі спеціальності «Фізична культура і спорт» першого бакалаврського рівня.

Програма складена

Підпис

к. пед. н., доц. Л.В. Міхеєва

Ініціали, прізвище викладача(ів)

Схвалена на засіданні кафедри психології і педагогіки

Протокол № 1 від 29 08 2019 р.

Зав. кафедри психології та педагогіки

Підпис

Є.М. Потапчук

Ініціали, прізвище

Робоча програма розглянута та схвалена Вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова Вченої ради

Підпис

Л.Л. Станіславова

Ініціали, прізвище

Хмельницький 2019

2. Пояснювальна записка

Дисципліна «Педагогіка» є складовою циклу дисциплін загальної підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» за освітньо-професійною програмою «Фізична культура і спорт»

Пререквізити – «Вступ до спеціальності».

Кореквізити – «Професійна майстерність (за професійним спрямуванням)»; «Психологія фізичного виховання і спорту»; «Основи науково-дослідної роботи (за професійним спрямуванням)».

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

Програмні компетентності: здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями; здатність працювати в команді; здатність бути критичним і самокритичним; здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості; здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.

Програмні результати навчання: спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення; знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини

Мета дисципліни. Формування особистості фахівця, здатного вирішувати професійні завдання в умовах спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивно-педагогічних, рекреаційних та фітнес закладів.

Предмет дисципліни: обсяг теоретичних та практично-орієнтованих знань, умінь та навичок студентів з проблем навчання, виховання, освіти та розвитку особистості майбутнього фахівця.

Завдання дисципліни: сприяти засвоєнню теоретичних основ сучасної педагогічної науки, розвитку професійного мислення, оволодінню практичними вміннями та навичками, необхідних для ефективної роботи у спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивно-педагогічних, рекреаційних та фітнес закладах.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: досконало володіти педагогічною термінологією та основними поняттями; показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення; організовувати та керувати педагогічною взаємодією; знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини; застосовувати методи та принципи ефективного впливу; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; характеризувати педагогічну діяльність та педагогічні погляди видатних діячів минулого.

3. СТРУКТУРА І ЗМІСТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:		
	лекції	практ. заняття	СРС
Тема 1. Педагогіка: становлення, сучасний стан.	2		5
Тема 2. Зародження педагогічної думки. Педагогіка Давнього світу.	2	2	4
Тема 3. Історія зарубіжної педагогіки в епоху Середньовіччя, Відродження та Реформації.	2		4
Тема 4. Становлення і розвиток зарубіжної педагогічної науки (ХУП – ХІХ ст.).	4	2	5
Тема 5. Становлення і розвиток вітчизняної педагогічної науки (ХУП – ХХ ст.).	6	2	6
Тема 6. Учитель як організатор педагогічного процесу.	2	2	4
Тема 7. Розвиток, соціалізація і виховання особистості.	2		5
Тема 8. Суть процесу виховання.	2	2	4
Тема 9. Загальні методи виховання.	2	2	6
Тема 10. Основні напрями виховання.	2		6
Тема 11. Суть процесу навчання.	2	2	4
Тема 12. Методи і засоби навчання.	2	2	4
Тема 13. Форми організації навчання.	2	1	6
Тема 14. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю.	2		6
Разом за семестр:	34	17	69

3.2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.2.1. Зміст лекційного курсу

№ лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1.	ТЕМА 1. ПЕДАГОГІКА: СТАНОВЛЕННЯ, СУЧАСНИЙ СТАН. 1. Педагогіка як наука, її становлення і розвиток. 2. Предмет, основні категорії та джерела педагогіки. 3. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками. 4. Методи науково-педагогічного дослідження. Етапи педагогічного дослідження. <i>Література: [1(с. 9-34), 4(с.8-26), 5(с.9-45)]</i>	2
2.	ТЕМА 2. ЗАРОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДУМКИ. ПЕДАГОГІКА ДАВНЬОГО СВІТУ. 1. Теорії походження виховання. Виховання у первісному суспільстві. 2. Виховання і навчання у країнах Давнього Сходу. 3. Виховання і навчання у Давній Греції та Римі. 4. Елементи педагогіки у філософських системах Давнього світу. <i>Література: [1(с.481-487, 529-536), 2(с.9-22), 3(с.96-110), 5(с.446-464)]</i>	2
3.	ТЕМА 3. ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ПЕДАГОГІКИ В ЕПОХУ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ, ВІДРОДЖЕННЯ І РЕФОРМАЦІЇ. 1. Загальна характеристика епохи Середньовіччя. Система середньовічних шкіл. 2. Виникнення перших університетів у Західній Європі та організація навчання. 3. Школа і педагогічна думка в Європі в епоху Відродження та	2

	Реформації. <i>Література: [1(с.536-545), 2(с.22-41), 3(с.122-136), 5(с.462-468, 497-499)]</i>	
4.	ТЕМА 4. СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК ЗАРУБІЖНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ (ХУП – ХХ ст.). 1. Педагогічна система Я.А.Коменського. 2. Педагогічні погляди Д.Локка. 3. Ідея вільного виховання Ж.-Ж.Руссо. 4. Педагогічні погляди французьких філософів А.Гельвеція та Д.Дідро. <i>Література: [1(с.546-556), 2(с.41-81), 5(с.469-475)]</i>	2
5.	ТЕМА 5. СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК ЗАРУБІЖНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ (ХУП – ХХ ст.). 1. Життя та педагогічна діяльність Й.Г.Песталоцці. 2. Дидактика Ф.Дістервега. 3. Теорія навчання й виховання Й.Гербарта. <i>Література: [1(с.557-564), 2(с.88-123), 5(с.475-480)]</i>	2
6.	ТЕМА 6. ШКОЛА, ОСВІТА І ЗАРОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДУМКИ В КИЇВСЬКІЙ РУСІ ТА У ПЕРІОД УКРАЇНСЬКОГО ВІДРОДЖЕННЯ. 1. Виховання, школа і педагогічна думка в Київській Русі. 2. Виникнення братських шкіл. 3. Діяльність Острозької та Києво-Могилянської академії. <i>Література: [1(с.477-494), 5(с.493-500)]</i>	2
7.	ТЕМА 7. ШКОЛА І ПЕДАГОГІЧНА ДУМКА В УКРАЇНІ (перша половина ХІХ ст.). 1. Педагогічна система К.Ушинського. 2. Освітня діяльність і педагогічні погляди Г.Сковороди. 3. Розвиток школи й педагогіки на Закарпатті. Педагогічні ідеї О.В.Духновича. <i>Література: [1(с.498-499, 502-506, 511-514), 3(с.159-202), 5(с.508-509, 511-513, 514-521)]</i>	2
8.	ТЕМА 8. ПЕДАГОГІЧНА СИСТЕМА А.С. МАКАРЕНКА І В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО. 1. Педагогічна спадщина А.С.Макаренка. 2. Життя та педагогічна діяльність В.О.Сухомлинського. <i>Література: [1(с.524-529), 2(с.459-473), 3(с.334-368, 385-399), 5(с.537-542)]</i>	2
9.	ТЕМА 9. УЧИТЕЛЬ ЯК ОРГАНІЗАТОР ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ. 1. Педагогічні вимоги до особистості вчителя. 2. Педагогічне спілкування. 3. Стилi педагогічного спілкування. <i>Література: [1(с.412-420, 434-452), 4(с.78-89)]</i>	2
10.	ТЕМА 10. РОЗВИТОК, СОЦІАЛІЗАЦІЯ І ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ. 1. Поняття про особистість. 2. Фактори розвитку особистості. 3. Теорії розвитку особистості. <i>Література: [1(с.34-46), 4(с.26-59), 5(с.45-62)]</i>	2
11.	ТЕМА 11. СУТЬ ПРОЦЕСУ ВИХОВАННЯ. 1. Процес виховання, його специфіка, компоненти і рушійні сили. 2. Етапи виховання. 3. Основні структурні компоненти процесу виховання. <i>Література: [1(с.89-104), 4(с.269-308), 5(с.218-247)]</i>	2

12.	ТЕМА 12. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИ ВИХОВАННЯ. 1. Поняття методу та прийому виховання. Методи впливу на підсвідомість вихованця. 2. Методи виховання через звернення до свідомості вихованців. 3. Методи організації діяльності і поведінки вихованців. 4. Методи стимулювання поведінки і діяльності вихованців. <i>Література: [1(с.127-165), 4(с.308-335), 5(с.314-341)]</i>	2
13.	ТЕМА 13. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВИХОВАННЯ. 1. Розумове виховання школярів. 2. Завдання та зміст морального виховання. 3. Суть, завдання і зміст трудового виховання. 4. Система естетичного виховання в школі. 5. Завдання і зміст фізичного виховання. <i>Література: [1(с.104-127), 4(с.68-78), 5(с.247-314)]</i>	2
14.	ТЕМА 14. СУТЬ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ. 1. Сутність, етапи і структура навчання. 2. Функції і компоненти процесу навчання. 3. Закономірності та принципи навчання. 4. Зміст освіти в національній школі. <i>Література: [1(с.234-240, 261-275), 4(с.93-138), 5(с.76-93, 111-121)]</i>	2
15.	ТЕМА 15. МЕТОДИ І ЗАСОБИ НАВЧАННЯ. 1. Поняття про методи навчання та їх класифікація. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності учнів. 2. Методи стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів. 3. Методи контролю та самоконтролю у навчанні. Засоби навчання. <i>Література: [1(с.275-313), 4(с.153-194), 5(с.121-150)]</i>	2
16.	ТЕМА 16. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ. 1. Поняття про організаційні форми навчання. 2. Урок як основна форма організації навчання. 3. Позаурочні та позашкільні форми навчання. <i>Література: [1(с.324-351), 4(с.208-245), 5(с.150-192)]</i>	2
17.	ТЕМА 17. КОНТРОЛЬ ЗА НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ. 1. Поняття про контроль навчання. 2. Види і методи контролю успішності учнів. 3. Педагогічні вимоги до оцінювання знань учнів. <i>Література: [1(с.351-359), 4(с.245-265), 5(с.192-205)]</i>	2
	<i>Загальна кількість годин:</i>	34

3.2.2. Перелік практичних занять

№ п/п	Перелік тем практичних занять	К-ть годин
1.	<i>Педагогіка: становлення, сучасний стан. Педагогіка Давнього світу. Історія зарубіжної педагогіки в епоху Середньовіччя, Відродження і Реформації.</i> Література: [1(с.9-34, 481-487, 529-536, 536-545), 2(с.9-22, 22-41), 3(с.96-110, 122-136), 4(с.8-26), 5(с.9-45, 446-464, 462-468, 497-499)]	2
2.	<i>Становлення і розвиток зарубіжної педагогічної науки (XVII – XX ст.).</i> Література: [1(с.546-574), 2(с.41-129), 5(с.469-485)]	2
3.	<i>Становлення і розвиток вітчизняної педагогічної науки (XVII – XX ст.).</i> Література: [1(с.232-241, 279-291), 2(с.241-264), 3(с.171-202), 5(с.486-489)]	2
4.	<i>Учитель як організатор педагогічного процесу. Розвиток, соціалізація і виховання</i>	2

	<i>особистості.</i> Література: [1(с.34-46, 412-420, 434-452), 4(с.26-59, 78-89), 5(с.45-62)]	
5.	<i>Суть процесу виховання.</i> Література: [1(с.89-104), 4(с.269-308), 5(с.218-247)]	2
6.	<i>Загальні методи і напрями виховання.</i> Література: [1(с.104-165), 4(с.68-78, 308-335), 5(с.247-341)]	2
7.	<i>Суть процесу навчання.</i> Література: [1(с.234-240, 261-275), 4(с.93-138), 5(с.76-93, 111-121)]	2
8.	<i>Методи, форми і засоби навчання.</i> Література: [1(с.275-313, 324-351), 4(с.153-194, 208-245), 5(с.121-192)]	3
	<i>Загальна кількість годин</i>	17

3.2.3. Зміст самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних занять, тестування з теоретичного матеріалу, виконанні індивідуальних завдань (реферат, педагогічний кросворд).

№ п/п	Зміст самостійної (індивідуальної) роботи	Кількість годин
1.	Тема 1. Педагогіка: становлення, сучасний стан. 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу. 4. Доповідь: «Педагогіка наука чи мистецтво», «Чи потрібна наукова педагогіка, якщо є етнопедагогіка?».	4
2.	Тема 2. Зародження педагогічної думки. Педагогіка Давнього світу. 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу. 4. Обґрунтувати наслідки Афіньської освітньої системи, що мають непересічну цінність для сучасної загальнолюдської і педагогічної культури.	4
3.	Тема 3. Історія зарубіжної педагогіки в епоху Середньовіччя, Відродження та Реформації. 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу. 4. Аналіз загальноосвітніх систем Середньовіччя і Відродження.	4
4.	Тема 4. Становлення і розвиток зарубіжної педагогічної науки (XVII – XX ст.). 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу. 4. Доповідь: «Позитивні і негативні сторони психологічної теорії «tabula rasa». 5. Порівняльний аналіз сутності природовідповідності у Руссо та Коменського.	4
5.	Тема 5. Становлення і розвиток зарубіжної педагогічної науки (XVIII – XX ст.). 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій.	4

	<p>3. Підготовка до тестового контролю матеріалу.</p> <p>4. Доповідь: «Порівняльний аналіз змісту і методики навчання Й.Песталоцці, А.Дістервега, Й.Гербарта».</p> <p>5. Порівняти погляди прихильників «вільного виховання» з ідеями Ж.-Ж.Руссо.</p>	
6.	<p>Тема 6. Школа, освіта і зародження педагогічної думки в Київській Русі та у період українського відродження.</p> <p>1. Підготовка до практичного заняття за темою.</p> <p>2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій.</p> <p>3. Підготовка до тестового контролю матеріалу.</p> <p>4. Реферат: «Освітня програма Кирило-Мефодіївського товариства».</p>	4
7.	<p>Тема 7. Школа та педагогічна думка в Україні (перша половина XIX ст.).</p> <p>1. Підготовка до практичного заняття за темою.</p> <p>2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій.</p> <p>3. Підготовка до тестового контролю матеріалу.</p> <p>4. Визначити провідні напрямки виховної системи К.Ушинського і діяльність щодо їх реалізації в школах самостійної Української держави.</p>	4
8.	<p>Тема 8. Педагогічна система А.С. Макаренка та В.О. Сухомлинського.</p> <p>1. Підготовка до практичного заняття за темою.</p> <p>2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій.</p> <p>3. Підготовка до тестового контролю матеріалу.</p> <p>4. Підготувати матеріал про хибні авторитети за А.С.Макаренком (на конкретних прикладах).</p> <p>5. Які методи навчання молодших школярів В.Сухомлинського мають особистісно-орієнтоване спрямування?</p>	4
9.	<p>Тема 9. Учитель як організатор педагогічного процесу.</p> <p>1. Підготовка до практичного заняття за темою.</p> <p>2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій.</p> <p>3. Підготовка до тестового контролю матеріалу.</p> <p>4. Графічне зображення власного уявлення про ідеал вчителя (10 якостей, їх ранжування).</p>	4
10.	<p>Тема 10. Розвиток, соціалізація і виховання особистості.</p> <p>1. Підготовка до практичного заняття за темою.</p> <p>2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій.</p> <p>3. Підготовка до тестового контролю матеріалу.</p>	4
11.	<p>Тема 11. Суть процесу виховання.</p> <p>1. Підготовка до практичного заняття за темою.</p> <p>2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій.</p> <p>3. Підготовка до тестового контролю матеріалу.</p> <p>4. Доповідь: «Організація самовиховання учнів», «Особливості виховання дітей з відхиленнями у поведінці».</p>	4
12.	<p>Тема 12. Загальні методи виховання.</p> <p>1. Підготовка до практичного заняття за темою.</p> <p>2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій.</p> <p>3. Підготовка до тестового контролю матеріалу.</p> <p>4. Приклади застосування різних способів покарання.</p>	4
13.	<p>Тема 13. Основні напрями виховання.</p> <p>1. Підготовка до практичного заняття за темою.</p> <p>2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій.</p> <p>3. Підготовка до тестового контролю матеріалу.</p> <p>4. Доповідь: «Статеве виховання і підготовка до сімейного життя».</p> <p>5. Підібрати зразки народної творчості (прислів'я, приказки, пісні, казки та</p>	4

	ін.) щодо рідномовного, розумового, морального, естетичного, трудового та фізичного виховання.	
14.	Тема 14. Суть процесу навчання. 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу. 4. Які чинники сприяють розвитку дидактики як науки?	4
15.	Тема 15. Методи і засоби навчання. 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу. 4. Обґрунтувати педагогічні поняття «метод навчання» і «метод активізації навчально-пізнавальної діяльності».	5
16.	Тема 16. Форми організації навчання. 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу. 4. Види нестандартних уроків, їх характеристика і значення.	4
17.	Тема 17. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю. 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 2. Опрацювання літератури, конспекту лекцій. 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу. 4. Зарубіжна практика контролю успішності учнів.	4
	<i>Загальна кількість годин:</i>	69

3.2.4. Орієнтовна тематика індивідуального завдання (реферат) для самостійної роботи студентів

1. Порівняльний аналіз думок (поглядів) грецьких, римських і східних філософів щодо виховання особистості.
2. Характеристика змісту освіти і виховання у перших школах (порівняльний аналіз).
3. Аналіз загальноосвітніх систем Середньовіччя і Відродження.
4. Прогресивні виховні тенденції у педагогіці епохи Відродження.
5. Порівняльний аналіз змісту і методик навчання Й.Песталоцці, А.Дістервега, Й.Гербарта.
6. Основні етапи навчального процесу А.Дістервега і сучасної дидактики.
7. Ідеї німецьких педагогів-філантропістів І.Базедова та Х.Зальцмана.
8. Неогуманізм. В.Гумбольдт та його освітні проекти.
9. Виховні ідеї Дж.Локка і завдання виховання в Україні (у сьогоденні).
10. «Вільне виховання» Ж.-Ж.Руссо і Л.М.Толстого (порівняльний аналіз).
11. Місце звичаїв, традицій і обрядів у формуванні творчої особистості.
12. Виховний потенціал дитячого фольклору, іграшок, ігор у вихованні.
13. Порівняльний аналіз Західноєвропейської освіти та освіти Київської Русі (поч. XI ст.).
14. Взаємозв'язок освіти і культури українського Відродження (XVII ст.).
15. Синтез науки і мистецтва у діяльності Києво-Могилянської академії.
16. Система організації навчання у Києво-Могилянській колегії.
17. Роль козацьких діячів та козацьких шкіл у розвитку освіти в Україні.
18. Перспективи розвитку козацької педагогіки в умовах розбудови незалежної України.
19. Система козацьких шкіл в Україні (XVIII ст.).
20. Система виховання лицаря-козака (XVIII ст.).
21. Характеристика народно-традиційних шляхів виховання Г.Сковороди.
22. Характеристика гуманістичних засад виховання Г.Сковороди.
23. Науково-педагогічна діяльність Ф.Прокоповича.
24. Організація навчання О.Духновича.

25. Просвітницько-педагогічна діяльність Х.Алчевської.
26. Етнічні і родинні засади виховання М.Драгоманова.
27. Освітньо-виховний ідеал Т.Шевченка.
28. Виникнення національної освіти в Галичині та на Закарпатті.
29. Педагогічні погляди та виховні ідеї в працях І.Франка та Л.Українки: порівняльний аналіз.
30. Характеристика культурно-просвітницької діяльності Кирило-Мефодіївського братства.
31. Г.Сковорода і К.Ушинський про народність виховання.
32. Зв'язок між розумінням початкового навчання Й.Песталоцці і К.Ушинського.
33. Природа як засіб виховання у Ж.-Ж.Руссо, К.Ушинського, Л.Толстого: порівняльний аналіз.
34. Етнічні засади виховання у діяльності Наукового товариства ім. Т.Шевченка.
35. Українознавство як основа поглядів М.Грушевського.
36. Ідея формування колективу А.Макаренка: критичний аналіз.
37. Сімейне виховання А.Макаренка і сучасність.
38. Вчитель-вихователь А.Макаренка і сучасні педагогічні технології.
39. Дослідництво як основа становлення творчої особистості (за В.Сухомлинським).
40. Гуманістичне виховання В. да Фельтре, М.Монтессорі, В.Сухомлинського: порівняльний аналіз.
41. Зміст освіти молодших школярів (за С.Русовою).
42. Спільне у виховному ідеалі Г.Ващенко і сучасним його трактуванням.
43. І.Огієнко та його вклад в національну систему виховання.
44. Система народної освіти і проблеми дидактики М.І.Пирогова.
45. М.В.Ломоносов та його значення для розвитку російської педагогіки і школи.
46. Педагогічні погляди та діяльність Л.М.Толстого. Яснополянська школа.

3.2.5. Індивідуальне завдання для самостійної роботи студентів (складання і розв'язання тематичних кросвордів)

Захоплення кросвордами сьогодні перенесено на всі прошарки населення, в т.ч. й на молодь. Адже вона у цій грі реалізує свої потреби в самовираженні, розвитку інтелектуального потенціалу, успіху, змаганні тощо. Індивідуальна робота над складанням тематичних кросвордів дозволяє студентам заглибитися в зміст дисципліни, що вивчається, підвищити рівень їх професійної підготовки, більш ретельно підготуватися до самостійної творчої роботи у навчально-виховних закладах різних типів, впевненіше орієнтуватися в досягненнях науково-технічного прогресу.

Загальні методичні рекомендації і вимоги щодо складання тематичних кросвордів:

За змістовністю кросворд повинен охоплювати основні терміни або поняття певного розділу чи окремої теми курсу. Критерії змістовності – не менше 20 термінів і понять. Якісна оцінка повинна враховувати повноту розкриття змісту цього розділу чи теми.

Структура кросворду складається з титульної сторінки (назва кросворду), кросворду-завдання, текстового завдання, кросворду-рішення. Можливе складання чайнвордів (слова розташовуються одне за одним), японських кросвордів (зашифровані картинки з відповідної тематики курсу), ключвордів (визначення ключового слова або фрази), ребусів (необхідно відгадати слово чи фразу, які зображуються умовними малюнками або цифрами).

Кожен студент за бажанням має можливість самостійно скласти кросворд. Викладач, оцінюючи кросворд, враховує змістовність і форму представлення матеріалу.

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та інноваційних методів. Так, викладання дисципліни «Педагогіка» здійснюється з використанням лекцій-візуалізацій та словесних методів навчання, практичні заняття проводяться з використанням семінарів, практикумів, педагогічних ситуацій, дидактичних ігор.

5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою та графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування кожного студента;
- засвоєння теоретичного матеріалу тем перевіряється тестовим контролем та письмовим опитуванням;
- якість виконання, набуття теоретичних знань і практичних навичок перевіряється шляхом виконання індивідуальних робіт;
- самостійна робота (використання платформи MOODLE ХНУ).

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу. Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав підсумковий контрольний захід (іспит), вважається невстигаючим.

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У СЕМЕСТРІ

Форми оцінювання передбачають: усне опитування кожного студента; засвоєння теоретичного матеріалу тем перевіряється тестовим контролем та письмовим опитуванням. Усне та письмове опитування; тестове опитування; самостійна робота.

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Для практичних занять встановлюється обов'язковий мінімум оцінок, які має отримати студент впродовж семестру, щоб виконати програму дисципліни. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється усним опитуванням і тестуванням. Виконання індивідуального завдання завершується підготовкою реферату та педагогічного кросворду у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним

	апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві-три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вмів виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів за ваговими коефіцієнтами:

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота (ІЗ)								Семестровий контроль (іспит)		
Обговорення теоретичного матеріалу (УО)		Тестовий контроль (ТК)								Реферати (Реф.)	Індивідуальне завдання (ІЗ) (кросворд)	Підсумковий контрольний захід
T1-4	T5-9	1	2	3	4	5	6	7	8	T1-4	T5-8	1
0,2		0,2								0,1	0,1	0,4

Умовні позначення: Т – тема дисципліни, ІЗ – індивідуальне завдання.

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з п'яти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 5.

Тестування проводиться на кожному занятті і на нього відводиться 10 хвилин (для закритої форми тестів – по дві хвилини на кожне завдання). На наступному занятті оголошуються результати тестування.

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. У випадку, коли студент не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється оцінка «задовільно».

Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення усіх оцінок до електронного журналу.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС:

Оцінка ECTS	Бали	Вітчизняна оцінка	
A	4,75 – 5,00	5	<i>Відмінно</i> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь і навичок.
B	4,25 – 4,74	4	<i>Добре</i> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75 – 4,24	4	<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
D	3,25 – 3,74	3	<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3,00 – 3,24	3	<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання.
FX	2,00 – 2,99	2	<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни.
F	0,00 – 1,99	2	<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна робота і повторне вивчення дисципліни.

7. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗДОБУТИХ СТУДЕНТАМИ ЗНАНЬ з курсу «Педагогіка» («Загальна педагогіка»)

1. Предмет і завдання загальної педагогіки. Основні категорії педагогіки.
2. Виникнення і розвиток педагогіки.
3. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Джерела педагогіки. Міжпредметні зв'язки педагогіки.
4. Етапи і методи педагогічного дослідження.
5. Поняття про дидактику, її функції і завдання.
6. Основні категорії дидактики: зміст освіти, принципи, методи, форми організації навчання.
7. Сутність, етапи і структура навчання.
8. Поняття про принципи навчання. Характеристика принципів навчання.
9. Поняття про зміст освіти. Аналіз державних документів, що визначають зміст освіти.
10. Поняття про метод і прийом навчання. Класифікація методів навчання.
11. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
12. Методи стимулювання навчальної діяльності учнів.
13. Методи контролю і самоконтролю у навчанні.
14. Засоби навчання. Використання комп'ютерів у навчанні.
15. Поняття про форми організації навчання, їх класифікація.
16. Історія розвитку загальних форм організації навчання.
17. Урок, його типи і структура.
18. Позаурочні і позашкільні форми організації навчання.
19. Поняття про контроль навчання, його функції.
20. Види контролю навчання.
21. Методи контролю навчання.
22. Оцінювання навчальних досягнень учнів. Вимоги до оцінювання знань учнів.
23. Функції і компоненти навчального процесу.
24. Система освіти в Україні.
25. Поняття про виховання як компонент педагогічного процесу. Етапи виховання.
26. Мета виховання. Складові частини всебічного розвитку.
27. Структура теорії демократичного виховання.
28. Принципи і закономірності виховання.
29. Поняття про методи, прийоми і засоби виховання. Класифікація методів виховання.
30. Методи впливу на підсвідомість вихованців.

31. Методи виховання через вплив на свідомість вихованця.
32. Методи виховання через організацію поведінки вихованця.
33. Методи стимулювання поведінки вихованців.
34. Організаційні форми виховної роботи.
35. Поняття про колектив, його ознаки.
36. А.С. Макаренко про етапи розвитку колективу.
37. Взаємодія особистості і колективу.
38. Зміст, форми і методи фізичного виховання.
39. Розумове виховання школярів: мета, завдання, зміст, форми і методи.
40. Поняття про мораль. Завдання і зміст морального виховання.
41. Завдання і зміст трудового виховання учнів. Профорієнтація
42. Система естетичного виховання в школі.

з курсу «Педагогіка» («Історія педагогіки»)

1. Теорії походження виховання.
2. Виховання у первісному суспільстві та у період його розпаду.
3. Школа і педагогічна думка у країнах Давнього Сходу.
4. Виховання і навчання у Давній Греції та Римі. Елементи педагогіки у філософських системах давнього світу.
5. Особливості освітньо-виховної практики та педагогічної думки в епоху середньовіччя. Виникнення університетів.
6. Школа і педагогічна думка в епоху Відродження та Реформації.
7. Педагогічна система Я.А.Коменського.
8. Педагогічні погляди Джона Локка. Виховання джентльмена.
9. Педагогічна діяльність та погляди Жан-Жака Руссо.
10. Педагогічні погляди французьких матеріалістів Клода Адріана Гельвеція та Денні Дідро.
11. Педагогічні ідеї Й.Г.Песталоцці. Теорія елементарної освіти.
12. Педагогічна теорія Гербарта.
13. Освітня діяльність і педагогічні погляди Адольфа Дістервега.
14. Виховання, школа і педагогічна думка в Київській Русі. Найдавніші пам'ятки педагогічної літератури.
15. Виникнення братських шкіл. Києво-Могилянська та слов'яно-греко-латинська академії.
16. Педагогічні погляди і діяльність Г.С.Сковороди.
17. Внесок К.Д.Ушинського у розвиток педагогіки.
18. Педагогічні ідеї О.В.Духновича.
19. Педагогічна діяльність і погляди А.С.Макаренка.
20. Педагогічна система В.О.Сухомлинського.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний процес з дисципліни «Педагогіка» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Зокрема, підготовлені і видані такі роботи:

1. Загальна педагогіка та історія педагогіки. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт для студентів спеціальностей «Професійне навчання», «Педагогіка і методика середньої освіти (Трудове навчання)» / Л.В.Міхеєва. Хмельницький: ХДУ, 2004. 63 с.
2. Педагогіка. Методичні вказівки до вивчення курсу, виконання контрольних та курсових робіт для студентів педагогічних спеціальностей / Л.В. Міхеєва. Хмельницький: ХНУ, 2007. 93 с.
3. Історія педагогіки: методичні вказівки до практичних занять для студентів гуманітарно-педагогічних спеціальностей / Л.В. Міхеєва. – Хмельницький: ХНУ, 2010. 55 с.
4. Загальна педагогіка: методичні вказівки до практичних занять для студентів гуманітарно-педагогічних напрямів підготовки / Л.В. Міхеєва. Хмельницький: ХНУ, 2011. 70 с.
5. Кулешова О.В., Міхеєва Л.В. Педагогіка. Практикум (Основи педагогіки) : навчальний посібник / О.В. Кулешова, Л.В. Міхеєва. Хмельницький : ХНУ, 2019. 152 с.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Волкова В.П. Педагогіка. – К., 2001
2. Константинов Н.А., Медынский Е.Н., Шабаева М.Ф. История педагогики. – М.: Просвещение, 1982
3. Любар О.О., Стельмахович М.Г., Федоренко Д.Т. Історія української школи і педагогіки. – К., 2003
4. Педагогіка: Навчальний посібник / В.М. Галузьяк, М.І. Сметанський, В.І.Шахов. – Вінниця, 2001
5. Фіцула М.М. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. – К., 2000

Додаткова:

6. Алексюк А.М. Загальні методи навчання в школі. – К.: Рад. шк., 1983
7. Бордовская Н.В., Реан А.А. Педагогика. Учебник для вузов. – СПб., 2000
8. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія: навч. посібник. – К.: Вища шк., 1995
9. Історія педагогіки / За ред. М.С.Гриценка. - К.: Вища шк., 1973
10. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: Навчальний посібник. - К.: Вища школа, 1997
11. Корчак Янош. Как любить ребенка: Сб. ст. - М.: Политиздат, 1990
12. Коханко О.М. Історія вітчизняної педагогіки (курс лекцій). - Хмельницький, 2005
13. Крысько В.Г. Психология и педагогика в схемах и таблицах. - Мн.: Харвест, 1999
14. Кузьмінський А.І., Вовк Л.П., Омеляненко В.Л. Педагогіка: завдання і ситуації: Практикум. - К., 2003
15. Кулешова О.В., Міхеєва Л.В. Педагогіка. Практикум (Основи педагогіки) : навчальний посібник / О.В. Кулешова, Л.В. Міхеєва. – Хмельницький: ХНУ, 2019
16. Левківський М.В. Історія педагогіки: Підручник. - К., 2003
17. Макаренко А.С. Избранные произведения: В 8-ми т. – М., 1984
18. Медвідь Л.А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні: Навчальний посібник. - К., 2003
19. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник. - К., 1999
20. Педагогика: педагогические теории, системы, технологии. Учебн. пособие для студ. пед. учебн. заведений / С.А. Смирнов, И.Б.Котова и др.; Под ред. С.А. Смирнова. - М.: Изд. центр «Академия», 1998.
21. Педагогика / Под ред. Ю.К. Бабанского. - М.: Просвещение, 1988
22. Педагогіка / За ред. М.Д. Ярмаченка. - К.: Вища шк., 1986
23. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи. - К.: Абрис, 1997
24. Стельмахович М.В. Народна педагогіка України. - К.: Рад. шк., 1985
25. Сухомлинський В.О. Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості // Вибр. твори.: В 5 т. - К.: Рад. шк., 1976
26. Сухомлинський В.О. Сто порад учителю. - К.: Рад. шк., 1988. - 304 с.
27. Ушинський К.Д. Вибрані пед. твори. - К., 1983. - Т.1
28. Фіцула М.М. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. - Тернопіль: «Навчальна книга - Богдан», 1999
29. Щербань П.М. Прикладна педагогіка: Навч.-метод. посібник. - К., 2002
30. Ягупов В.В. Педагогіка: Навчальний посібник. - К., 2003

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
2. Модульний курс для дистанційної форми навчання Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.

3. Електронна бібліотека університету . Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.
4. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.